

KJERNEMODUL: 27 – 32 timer : (13 – 18 timer undervisning fordelt på 3 dager og 14 timers egenarbeid) mangler litteraturliste

Innledning

Styrken i CA-ME Studiet er den/de praktiske tilnærmingen, oppgavene og øvelsene. Moduler handler om å introdusere en forståelse av de kulturelle komponentene i omsorg og oppmuntre deltakerne/studentene til å reflektere over egen praksis. Dette er refleksjon på et nivå som deltakerne kanskje ikke tidligere har oppnådd. Formålet er å utvikle en holdningsendring i forhold de menneskene de yter omsorg overfor, ved å vektlegge relevansen og gyldigheten av individuell omsorg – å sette den enkelte eldre/pleietrengende i sentrum. Dette betyr at modulene ikke har en verktøykasse med "ferdige løsninger." De tar heller sikte på å bygge opp bevissthet om hvordan deltakerne/studentene kan øke sin kunnskap og forståelse av holdningene og forventningene hos de menneskene de yter omsorg. Dette er generelt viktig i all omsorg, her fokuserer vi på hva det innebærer i forhold til omsorg og pleie i forhold den spesielle etniske og kulturelle bakgrunnen til den enkelte.

Deltakerne i programmet, enten de studerer eller er i arbeid, bør ha praktisk erfaring eller være i kontakt med eldre mennesker som trenger omsorg. Målet er å bevisstgjøre deltakerne/studentene i forhold til sin egen kulturelle påvirkning. Nøkkelelementer i arbeidsbøkene er øvelsene og selvstudiene, som ofte inkluderer intervjuer og refleksjoner. Disse bør ofte være gjort i forkant undervisningen. Undervisning / seminarøkter, må derfor være planlagt slik at deltakerne kan forberede de aktuelle elementene på forhånd.

Lærer/veileder kan følge oppgavene/henvisningene i arbeidsboken som det vises til i kolonnen "Metode". Samlingene fokuserer på relevante kulturelle faktorer som må vurderes i sammenheng med studentenes egne erfaringer og til slutt overføres til deres eget arbeid gjennom den endelige handlingsplanen. Handlingsplanen er et sentralt element i modulen og bør derfor understrekes av lærer/veileder innledningsvis, slik at deltakerne oppmuntres til å samle ideer for deres handlingsplan helt fra starten av studiet/kurset.

Hvis dette ikke er mulig, og undervisningen må utføres som sammenhengende dager, vil arbeidsboka være et nyttig grunnlag for lærer/veileder og kan brukes av studenter parallelt for forberedelse og gjennomføring av modulen.

Som lærer/veileder kan du også bruke ditt eget materiale for å oppmuntre til diskusjon eller rollespill. I vedlegget, under overskriften materiell/arbeidsbok finner du noen nummererte forslag til klasseromsaktiviteter.

NB: Materiellet kan benyttes fritt til bruk i undervisning og opplæring, under forutsetning av henvisning til CA-ME prosjektet. Materiellet er ikke tillatt brukt i kommersiell virksomhet. Brudd på dette vil bli anmeldt iht. Åndsverksloven.

KJERNEMODUL Dag 1: Kultursensitivitet : Mål og forventet resultat

Denne dagen vil skissere emnene som skal dekkes i kjernemodulen. Den vil introdusere deltakerne/studentene for sentrale begrepet innenfor kultursensitiv omsorg og utforske hva de innebærer ved at de bruker eksempler fra eget liv og egne erfaringer. Den legger opp til at deltakerne/studentene skal undersøke sin egen kultur, kulturen til dem de skal yte omsorg og kulturen på arbeidsplassen. Den vil spesielt vurdere hvordan deres egen kultur påvirker måten de yter omsorg på. Denne kjernemodulen, sammen med egenarbeidet som skal gjøres etter undervisningen, skal gi deltakerne/studentene en økt forståelse av hvordan forskjellige former for kultur kan påvirke en persons liv.

		INNHOLD	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIGHET
	DAG 1	KULTURELL SENSITIVITET	DAG 1: DEL 1A-1F: 4.5 TIMERS UNDERVISNING		
1A	Introduksjon	<p>Presentasjon av deltakerne og kursleder for hverandre Forventninger til kurset.</p> <p>Definisjon av nøkkelverdiene i kjernemodulen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på å bruke egen, individuell erfaring som grunnlag for læring • Konfidensialitet: Det som fortelles i gruppen eller som blir skrevet I forbindelse med oppgaver <i>forblir</i> i gruppen. 	Rollespill: Deltakerne kan presentere seg selv på den måten som er naturlig for dem. Dette vil belyse ulike mønster eller ritualer i ulike kulturer.		15 min
1B	Hva er de viktigste emnene i kjernemodulen	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturell sensitivitet - hvorfor tradisjoner / vaner / religion er viktig (kunnskap) • Effektiv kommunikasjon og lytting (ferdigheter) • Samarbeid med andre (ferdigheter og holdninger) • Kulturell kompetanse / sensitivitet - hva betyr det og hvordan kan vi sikre at vi arbeider på denne måten? (holdninger) • Universelle verdier - Felles behov og kulturelle forskjeller (kunnskaper / holdninger) <p>Legg vekt på de tre elementene</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunnskap • ferdigheter • holdninger <p>men også hvordan de henger sammen og påvirker hverandre.</p>	PRESENTASJON (kursleder) Power-point/ lysark som deles ut:	[1]	15 min
1C	Hva mener vi med	En mulig definisjon (er inkludert i arbeidsboka) som følger:	GRUPPEDISKUSJON	[2]	30 min

		INNHold	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIGHET
	kultursensitiv omsorg?	<p><i>Omsorg som gis på en måte som tar hensyn til de individuelle behov og preferanser som bestemmes av bakgrunn, skikker, tradisjoner og religion.</i></p> <p>Deltakerne bør diskutere denne definisjonen og også diskutere følgende spørsmål for å utvikle sin egen definisjon som gruppen vil bruke gjennom hele modulen:</p> <p>Hvordan vil du møte/yte omsorg for en eldre/pleietrengende person med en etnisk minoritetsbakgrunn?</p>			
1D	Hva betyr "etnisk minoritet"?	<p>Hva betyr begrepet, og hvordan forstår vi som enkeltpersoner dette? Mange av deltakerne kan selv ha minoritetsbakgrunn.</p> <p>"Minoritet/mindretall " i forskjell til "majoritet/flertall ". Minoriteter er "annerledes" enn "majoriteten". Hvordan? På hvilke områder / måter kan det gi seg utslag?</p> <p>Det er forskjeller - men hva kan være likt? Utforske felles emner, felles behov og spørsmål som alder og kjønn.</p> <p>Hva er mulige konsekvenser av disse forskjellene (og likhetene) i sammenheng med arbeidet vårt?</p> <p>Identifiser kulturelle stereotyper. Kulturell identitet i forhold til individuell identitet</p>	<p>GRUPPEDISKUSJON</p> <p>Oppgave 1: Bli enige om en definisjon av etnisk minoritet</p> <p>Oppgave 2: Forskjeller og likheter.</p> <p>Oppgave 3: Konsekvenser</p> <p>Tilbakemelding/plenum</p>	<p>Del 1.2 [3] og [4]</p> <p>Oppgave 1.2.a 1.2.b 1.2.c</p>	1.5 timer
1E	Hva mener vi med å være "kultursensitiv"?	<p>Undersøk et scenario: for eksempel en ansatt i et pleiehjem for eldre. Bruk eksempler fra deltakergruppa eller case [4].</p> <p>Utforsk flere dimensjoner av "kultur" blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturen til den eldre/pleietrengende personen • Kulturen på arbeidsplassen • Kultur til den enkelte deltakeren/eleven <p>(Ta også i betraktning spørsmålet om alder og kjønn)</p> <p>Hva ville være viktig for deg (eller dine foreldre) hvis du / de måtte</p>	GRUPPEDISKUSJON	<p>Del 1.3</p> <p>Oppgave 1.3.b 1.3.c</p> <p>[5]</p>	1.5 timer

		INNHold	FORSLAG TIL METODE	Materiell	VARIGHET
		bo på et pleiehjem? Hva tar du med deg? Undersøk hva den enkelte student tar med seg – deres sterke sider, erfaringer og fordommer. Betydningen av å ikke (for)dømme. Understrek betydningen av et tillitsfullt forhold	GRUPPEARBEID DISKUSJON: PLENUM – for å diskutere og dele		
1F	Hva har vi lært?	Evaluering av dagen	GRUPPEDISKUSJON	Del 1.5	30 min
EA 1	Egenarbeid Å undersøke de ulike formene for kultur som har innvirkning på en person	Arbeidsoppgave til neste økt: En tredelt oppgave som skal presenteres i begynnelsen av neste samling Beskriv: 1. Din egen personlige kulturelle historie 2. Den kulturelle bakgrunnen til en eldre/pleietrengende personen du kjenner og yter omsorg til 3. Kulturen på arbeidsplassen din	ARBEIDSBOK og FORBEREDELSE AV PRESENTASJON	Del 1.4	8 timer

KJERNEMODUL Dag 2: Kommunikasjon. Mål og forventet resultat

Denne delen fokuseres det på kommunikasjon og at deltakerne/studentene skal kunne identifisere hva som er god praksis i kommunikasjon med særlig oppmerksomhet på å kunne lytte. Den ber deltakerne/studentene om å vurdere ulike typer kommunikasjon og de spesielle utfordringene det er å kommunisere med mennesker fra ulike kulturer, med eldre/pleietrengende og med andre ansatte, som kanskje også kommer fra ulike kulturelle bakgrunner. Studentene skal utvikle en større grad av selvinnsikt gjennom at "synsing"/antakelser og stereotyper utfordres. På slutten av denne økten skal deltakerne/studentene ha utviklet en liste over kjennetegn på god kommunikasjon og ta disse med seg til en selvstendig oppgave/øvelse som vil teste og utvikle deres egne kommunikasjonsevner.

	FORSLAG	INNHOLD	FORSLAG TIL METODE	MATERIELL	VARIGHET
	DAG 2	KOMMUNIKASJON	DAG 2: DEL 2A-2F: 4.5 UNDERVISNING		
2A	Gjennomgang	Deltakerne/studentene presenterer hjemmoppgave Dette vil bidra til å vise sammenhengen mellom tidligere og nåværende liv, et viktig budskap i denne modulen.	PRESENTASJON og TILBAKEMELDING		1 time
2B	Hvordan kommuniserer mennesker?	Hva mener vi med kommunikasjon?	PRESENTASJON og DISKUSJON	[6]	30 min
2C	Hva er gode ferdigheter når det gjelder kommunikasjon? Hvordan føles det å bli lyttet til?	Lytting – det er den eldre/pleietrengende som er den viktigste ressursen for å kunne forstå hans/hennes individuelle behov. Kursleder må vektlegge betydningen av å snakke med beboere på pleiehjem eller mottakere av hjemmetjenester. Selvinnsikt er et viktig utgangspunkt for å kommunisere med dem vi yter omsorg. Tenk på en situasjon der noen <i>ikke</i> lyttet til det du prøvde å si, og hvordan det fikk deg til å føle deg Tenk på en situasjon der noen <i>lyttet</i> til det du sa, og hvordan <u>det</u> fikk deg til å føle deg. Gruppen noterer og gjengir sine følelser i forhold til begge scenariene	GRUPPEDISKUSJON Liste over kjennetegn på god kommunikasjon som man er blitt enige om ROLLESPILL	Del 2 Oppgave 2.2.b 2.2.c 2.2.d [7] [8] [9]	1.5 time

	FORSLAG	INNHold	FORSLAG TIL METODE	MATERIELL	VARIGHET
2D	<p>Hvilke spesielle utfordringer står vi overfor?</p> <p>Viktigheten av kommunikasjon når en skal forstå og samle data om den enkeltes behov.</p>	<p>Hvilke utfordringer møter vi når vi kommuniserer med mennesker fra ulike kulturer?</p> <p>Deltakerne/studentene skal tenke over disse spørsmålene både i generelle vendinger og spesifikt i forhold til sin yrkesrolle</p> <p>Introduksjonen til internettressurser må inkludere at studentene må være kritiske til informasjon de finner, og at bør bruke anerkjente nettsider.</p> <p>Hvilke utfordringer møter vi når vi kommuniserer med eldre/pleietrengende?</p> <p>Hvilke utfordringer møter vi når vi kommuniserer med pårørende til eldre/pleietrengende?</p>	<p>GRUPPEDISKUSJON</p> <p>INTRODUKSJON TIL VERKTØY (som kommunikasjonskort) NØKKELSETNINGER etc.) RESSURSER PÅ WEB</p>	<p>Del 2.3</p> <p>Oppgave 2.3.a Oppgave 2.3.b</p> <p>[10] CA-ME verktøy</p>	45 min
2E	Hva kjennetegner god kommunikasjon?	<p>Tilbake til kjennetegnene på effektiv lytting som gruppen har identifisert, hvordan kan de svare på disse utfordringene?</p> <p>På hvilken måte kan vi kommunisere med eldre/pleietrengende som har et stort kommunikasjonsbehov, slik at kommunikasjonen blir meningsfylt og respektfull</p> <p>Deltakerne/studentene lager en felles liste</p>	<p>GRUPPEDISKUSJON/</p> <p>Avgrens listen (2C). Resultatet distribueres til deltakerne på neste økt eller via e-post</p>		15 min
2F	Hva har vi lært?	<p>Evaluering av dagen</p>	GRUPPEDISKUSJON	Del 2.6	30 min
EA 2	Egenarbeid	<p>Caseoppgave i 3 deler</p> <p>1. Velg en eldre/pleietrengende person som du vanligvis ikke arbeider med og skriv ned det du tror du <u>vet</u> om han/henne, hva du <u>mener</u> om han/henne og hva <u>andre</u> har fortalt deg om han/henne.</p> <p>2. Arranger en samtale med den eldre/pleietrengende personen om hennes/hans liv for å finne ut hva som er viktig for ham/henne og hvordan han/hun ser seg selv.</p> <p>3. Sammenlign hva den eldre/pleietrengende personen har sagt i forhold til det du forventet, eller ble fortalt av andre.</p>	EGENARBEID	Del 2.5	4 timer

Kjernepensum dag 3: Kulturell kompetanse: Mål og Resultat

Denne dagen skal du utforske samarbeid, hvor du legger spesielt vekt på spørsmål som yrkesidentitet/yrkesrolle og holdninger. Den identifiserer problemet med at eldre/pleietrengende mennesker kan bli marginalisert i omsorgen fra de som har den profesjonelle omsorgen og forsterker viktigheten av å sette den eldre/pleietrengende i sentrum. Denne delen skal også være et sammendrag av læringsprosessen fra de første to delene/dagene og har som mål at deltakerne/studentene skal utvikle et sett av "kulturelle kompetanser" som de tar med seg videre til de spesialiserte modulene. På slutten av dagen skal deltakerne/studentene ha sammenfattet et sett av kompetanser og vurdert hva de vil endre på i sin arbeidspraksis som et resultat av det de har gjennomgått. Dette vil bli fulgt opp med en hjemmeoppgave der hver deltaker/student skal utarbeide en personlig handlingsplan.

	DEL 3 DAG 3	KULTURELL KOMPETANSE	FORSLAG TIL METODE	Materiell/ referanser	TID
3A	Oppsummering	Tilbakemelding på hjemmarbeid/caseoppgave	KORTE PRESENTASJONER FRA DELTAKERNE/ STUDENTENE		1 time
3b	Samarbeid og kommunikasjon	Hvorfor er samarbeid viktig, og hva skal til for at et samarbeid skal fungere godt? Tenk over samarbeid med: <ul style="list-style-type: none"> • andre ansatte • pårørende/omsorgspersoner • den eldre To scenarier: Situasjon på arbeidsplassen som viser dårlig kommunikasjon og samarbeid Situasjon på arbeidsplassen som viser god kommunikasjon og godt samarbeid Reis problemstillinger som <ul style="list-style-type: none"> • Yrkesstolthet • Holdninger/fordommer/sjalousi mellom yrkesgrupper • Viktigheten av felles fokus på eldre/pleietrengende som nøkkelelement i samarbeid om omsorg • Brukermedvirkning og selvbestemmelse for eldre/pleietrengende 	PRESENTASJON GRUPPEARBEID/ ROLLESPILL og DISKUSJON RUNDT ETT ELLER BEGGE AV SCENARIENE	Del 2.4 Oppgave 2.4.b [11] Del 3.2 Oppgave 3.2.a [12]	1 time

	DEL 3 DAG 3	KULTURELL KOMPETANSE	FORSLAG TIL METODE	Materiell/ referanser	TID
3C	Kan vi samle alt vi har lært om kulturell forståelse og kommunikasjon i et sett av kulturelle kompetanser?	<p>Oppsummeringsøkt</p> <p>Gruppediskusjon for å identifisere kulturell kompetanse som omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å forstå oss selv og vår egen kultur – selvinnstikt • Å anerkjenne individuelle historier og fortellinger - bevissthet om andre • Kommunikasjon og lytting • Samarbeid • Kulturelle forskjeller og stereotyper • Kulturelle forskjeller, men felles menneskelige verdier <p>Diskusjon om universelle verdier som omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdighet • Respekt • Selvstendighet • Brukermedvirkning/myndiggjøring • Empati • Beslutningstaking. 	<p>PRESENTASJON</p> <p>Sammendrag av hva vi har gjennomgått</p> <p>GRUPPEDISKUSJON</p> <p>Oppgave 1: Gruppen utvikler sin egen liste over kompetanser</p> <p>Oppgave 2: Gruppen utvikler sin egen liste over universelle verdier.</p>	<p>Del 3</p> <p>Oppgave 3.1.a</p> <p>[13]</p> <p>Oppgave 3.1.d</p>	1 time
3D	Hva vil jeg forandre?	<p>Deltakerne/studentene svarer på spørsmålet:</p> <p>Hva vil jeg forandre på som et resultat av dette kurset?</p>	GRUPPEDISKUSJON	Oppgave 3.3.a	30 min
3E	Hva har vi lært?	<p>Evalueringsøkt</p> <p>Hva var nøkkelpunktene (hovedpunktene)</p> <p>Hva husker du best?</p> <p>Hva kunne vært gjort annerledes?</p> <p>Hva føler deltakerne/studentene har ført til endringer hos dem selv som et resultat av kurset?</p>	<p>GRUPPEDISKUSJON</p> <p>EVALUERINGSKJEMA</p>	<p>[14]</p> <p>Del 3.5 Evaluerings-skjema</p>	30 min
EA3	Egenarbeid	Forberede en personlig handlingsplan	<p>ARBEIDSBOK</p> <p>For å utarbeide en PERSONLIG HANDLINGSPLAN ACTION</p>	<p>Del 3.4</p> <p>Del 3.5</p> <p>[15]</p>	2 timer

Vedlegg ; Kursledersnotater, materiell og foreslåtte oppgaver/scenarier

NO	DEL	EMNE	TRAINER'S NOTES/ MATERIALS
[1]	1B	Hva kjernemodulen omhandler	Powverpoint/Lysark
[2]	1C	Hva mener vi med kulursensitiv omsorg?	Powerpoint /Lysark med definisjon
[3]	1D	Hva er en etnisk minoritet?	Definisjonen kan inkludere <ul style="list-style-type: none"> • Hvilket land man er født i • Nasjonalitet • Hvilket språk man snakker hjemme • Foreldres fødeland • Nasjonal/geografisk opprinnelse • Religion
[4]	1 D	Hva er en etnisk minoritet – å pakke en "kulturelle ryggsekk"	Hver deltaker/student får en pose med kort og penner. De skal skrive ned 8 typiske kjennetegn ved sin egen kultur og henge dem opp på tavla. Hvis det er flere fra samme kultur må de bli enige om 8 karakteristikk for å pakke sin "kulturelle ryggsekk."
			Gruppen kan så diskutere i hvilken grad den selv identifiserer seg med disse "typiske" karakteristikkene. Kan virkelig en enkeltperson "representere" en kultur? Hvilke følelser vekker det når andre tillegger deg disse karakteristikkene?
[5]	1E	Hva innebærer det å være kulursensitiv?	Kursleder kan bruke et eksempel fra deltakerne erfaringer. Alternativt kan følgende scenario brukes : Fru J er en 82 år gammel kvinne, opprinnelig fra Nigeria. Hun har bodd i Storbritannia i 30 år. Hun er nylig blitt svært syk og ble innlagt på sykehus der tilstanden hennes tilsa at hun måtte være sengeliggende. Hun var i stand til å snakke litt engelsk, men var langt mer bekvem med å snakke sitt eget språk. De to sønnene hennes besøkte henne bare sporadisk og mesteparten av henne dagen tilbrakte hun i sengen med øynene lukket. Hun kommuniserer ikke med de ansatte, til tross for deres innsats for å engasjere henne. Mrs. J hadde imidlertid et godt forhold med en medarbeider som også var nigeriansk og kunne snakke hennes språk. Når hun var på vakt, hjalp denne ansatte fru J med måltidene.. Når det pågikk var det mye latter og erfaringsutveksling og fru J klarte å spise det meste av maten sin. Andreganger, når denne ansatte ikke var på vakt, nektet fru J for å spise måltidene sine. Denne case studien reiser en rekke problemstillinger: <ul style="list-style-type: none"> • Viktigheten av et tillitsfullt forhold • Hvordan forståelse for en persons kultur og språk kan legge til rette for et mer meningsfylt samspill • Hvordan fravær av denne forståelsen kan føre til en person som blir deprimeret og for eksempel nekter å spise.

[6]	2B	Hvordan kommuniserer vi?	DVD som viser eksempler på god og dårlig kommunikasjon. (CA-ME DVD) Kursleder dekker : <ul style="list-style-type: none"> • Verbal • Ikke (Non)-verbalt – kroppsspråk • Å stille de riktige spørsmålene – åpne og lukkede spørsmål. • Observasjon og lytting • Empati
[7]	2C	Hva er god kommunikasjonspraksis?	I tillegg til kommunikasjonstypene nevnt ovenfor kan en også utforske: <ul style="list-style-type: none"> • språk og språkbruk (for eksempel hvordan folk tiltales, navn) • forhandlinger og enighet • innflytelse mht alder (for eksempel aldersrelaterte problemer som tap av sanser) • innflytelse mht kjønn (for eksempel mannlig arbeidstaker / kvinnelig bruker i enkelte kulturer)
[8]	2C	Hva er god kommunikasjonspraksis?	Her kan også CA-ME DVD en brukes, ettersom den viser eksempler på god og dårlig kommunikasjon. Alternativt kan en lage et rollespill.
[9]	2C	Hva er god kommunikasjonspraksis?	BARNGA Game. BARNGA er designet for å undersøke forhold knyttet til kommunikasjonsproblemer i interkulturelle situasjoner. BARNGA introduserer sjokket der er å innse at til tross for mange likheter, har folk fra andre kulturer forskjeller i måten de gjør ting. Deres regler er forskjellige fra våre regler. Du må forstå og forsone deg med disse forskjellene for å fungere effektivt i et tverrkulturelt team. (Se nedenfor for utdypende beskrivelse og instruksjoner. NB: Spillet er på engelsk. Barnga – Tilretteleggingspakke ISBN: 978-1-931930-30-7 A Simulation Game on Kulturelle konflikter (25th Anniversary Edition) Sivasailam Thiagarajan med Raja Thiagarajan Paperback - 132 s..
[10]	2D	Hvilke utfordringer står vi overfor i forhold til kommunikasjon?	Eksempler fra CA-ME verktøykassen – lastes ned til studentene/deltakerne. Praktisk demonstrasjon av hvordan man søker på internett i forhold til kulturelle tradisjoner
[9]	3B	Hvorfor er samarbeid viktig, og hva skal til for at det skal fungere godt?	Powerpoint slides outlining characteristics of partnership
[10]	3B	Hvorfor er samarbeid viktig, og hva skal til for at det skal fungere godt?	2 scenarier som viser dårlig samarbeid/teamwork og godt samarbeid /teamwork
[11]	3C	Et sett kulturelle kompetanser	Powerpoint /lysark som oppsummerer kulturelle kompetanser
[13]	SS3	Personlig handlingsplan	Arbeidsboka inneholder en modell for handlingsplan som deltakerne bruker når de forbereder sin personlige handlingsplan

Referanser til mål i læreplan – Helsefagarbeider
Opplæringen i faget skal utvikle evne til å møte mennesker med ulik kulturell bakgrunn i ulike livssituasjoner og med ulik evne og mulighet for kommunikasjon.(Fra formål VG2)
... å beskrive tilbud frivillige organisasjoner og interesseorganisasjoner gir i nærmiljøet, og drøfte deres betydning for sosiale nettverk og forebygging av isolasjon
... å drøfte hva respekt og toleranse for andres kulturer og tradisjoner, livssyn og sosiale status innebærer, og drøfte hva dette betyr for å fremme fysisk og psykisk helse
drøfte hvordan empati kan brukes for å løse eller forebygge sosiale problemer og fremme psykisk og somatisk helse
drøfte ulike former for kommunikasjon og gjøre rede for hvordan kommunikasjon kan fremme trygghet og tillit
drøfte helsefagarbeiderens rolle som talerør for pasient og bruker
drøfte hva profesjonell yrkesutøvelse innebærer for helsefagarbeideren
diskutere betydningen av tverrfaglig samarbeid og gi eksempler på yrkesgrupper helsefagarbeideren samarbeider med
drøfte hva brukermedvirkning innebærer (Vg2) å ivareta brukermedvirkning (Vg3)
gjøre rede for relevant regelverk i helse- og sosialsektoren og gi eksempler på hvordan regelverket skal sikre befolkningen rett til et helhetlig helse- og sosialtilbud, herunder individuell plan
forklare hva yrkesetikk er, og diskutere dette i forhold til relevant regelverk innenfor helsesektoren og internasjonale menneskerettigheter
kartlegge brukerens funksjonsnivå og bistandsbehov, og gjennomføre tiltak i samhandling med brukeren (VG 3)
foreslå å sette i verk tiltak som fremmer mestring, helse, trivsel og stimulerer til et aktivt liv (VG 3)
utføre arbeidet på en måte som ivaretar den enkelte brukers selvstendighet, følelse av likeverd og tilhørighet
pleie alvorlig syke og døende (VG 3)
utføre arbeidet på en måte som vekker tillit, skaper troverdighet og positiv dialog med bruker, pasient og pårørende